

Το αίτημα της ισότητας των φύλων στην Εκκλησία και στον κόσμο (Βασιλική Σταθοκώστα, Επίκ. Καθηγήτρια Τμ. Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α.)

[/ Πεμπτουσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/23p335w>]

3. **Το αίτημα για ισότητα ανδρών και γυναικών στην Εκκλησία και στον κόσμο**

Εύλογα, οι άδικες δομές και συμπεριφορές οδήγησαν σύντομα, ήδη από τον 19^ο αιώνα, τις γυναίκες στη διεκδίκηση ρόλου στον δημόσιο βίο. Κατά τη διεκδίκηση της ισότητας των δύο φύλων τόσο στον κοσμικό όσο και στον εκκλησιαστικό χώρο, πολλές ήταν οι προκλήσεις που δέχτηκε –και εξακολουθεί– η Ορθόδοξη Εκκλησία.

Υπάρχουν τρεις αφετηρίες προκλήσεων: κοσμικός χώρος, χριστιανοί της Δύσης, Ορθοδοξία, οι οποίες αντιστοιχούν και στα προαναφερθέντα θέματα της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου. Οι τρεις αυτές αφετηρίες προκλήσεων θα μπορούσαν να συστηματοποιηθούν, για την καλύτερη μελέτη τους, σε δύο κατηγορίες: α) τις προκλήσεις που προέρχονται έξωθεν και β) εκείνες που εκφράζονται στους κόλπους της ίδιας της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Αναλυτικότερα,

α) Στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται διεκδικήσεις του πρώτου κύματος του φεμινιστικού κινήματος, το οποίο εκδηλώθηκε στη Δύση τον 19ο και τις αρχές του 20ου αιώνα με κύριο αίτημα τη συμμετοχή στον δημόσιο βίο και, κυρίως, στο δικαίωμα της ψήφου των γυναικών. Σύντομα, αυτό αναπτύχθηκε και κορυφώθηκε κατά τις δεκαετίες του '60, του '70 και του '80, οπότε και γίνεται λόγος για το δεύτερο κύμα του φεμινιστικού κινήματος. Τα αιτήματά του συντονίζονται με τα αντίστοιχα εργατικών κινήματων που αγωνίζονται για «ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας», ίσες ευκαιρίες στην εργασία, την εκπαίδευση και τη ζωή. Από τότε οι διεκδικήσεις των γυναικών έχουν διευρυνθεί και άπτονται περισσότερο προσωπικών ζητημάτων, όπως το δικαίωμα του αυτοπροσδιορισμού τους στην κοινωνία και άλλα παρόμοια.

Τα νέα αυτά χαρακτηριστικά οδηγούν στο να γίνεται λόγος, ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '90, για ένα τρίτο κύμα φεμινισμού, το οποίο θεωρείται ότι δεν έχει ακόμη αποκρυσταλλωθεί αλλά τελεί υπό ανάπτυξη. Είναι εμφανές, ωστόσο, ότι προσδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στον παράγοντα της φυλής, της κοινωνικής τάξης και της κουλτούρας. Συνεπώς, αυτό το τρίτο ρεύμα φεμινισμού προσλαμβάνει πιο οικουμενικά χαρακτηριστικά, καθώς επιδιώκει να αφουγκραστεί και να απαντήσει στις ανάγκες όσο το δυνατόν περισσότερων γυναικών από όλο τον κόσμο και να σεβαστεί τη διαφορετικότητα [6].

Στην ίδια κατηγορία εντάσσονται και οι προκλήσεις που προέρχονται από την ετερόδοξη Δύση κατά τις ίδιες χρονικές περιόδους (τέλη του 19^{ου} αιώνα, σε όλη τη διάρκεια του 20^{ου} και του 21^{ου}) και με αιτήματα που υφίστανται επιδράσεις από τα ρεύματα του φεμινιστικού κινήματος. Σε γενικές γραμμές, αυτές οι προκλήσεις αφορούν στη διεκδίκηση της συμμετοχής των γυναικών στην ενοριακή ζωή, αλλά και στα εκκλησιαστικά αξιώματα, κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο όπως και οι άντρες. Ορόσημο αποτελεί η γένεση και ανάπτυξη της Φεμινιστικής Θεολογίας[7]. Το πλέον πολυσυζητημένο θέμα αποτελεί η χειροτονία γυναικών, που τίθεται από τις Εκκλησίες και Ομολογίες της Μεταρρύθμισης και την Αγγλικανική Εκκλησία, ενώ ανάλογα έχουν εκφραστεί ομάδες πιστών προερχόμενες και από τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία.

Σε όλη τη διάρκεια του 20ού αιώνα οι προκλήσεις της ετερόδοξης Δύσης εκφράζονται δυναμικά στον χώρο της οικουμενικής κίνησης και τίθενται επίμονα στους θεολογικούς διαλόγους, λειτουργώντας άλλοτε ως παράγοντας αλληλοεμπλουτισμού και άλλοτε ως εμπόδιο για τη συνέχισή τους[8]. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο διμερής θεολογικός διάλογος Αγγλικανών και Ορθόδοξων, ο οποίος έχει πληγεί επανειλημμένα από τις αποφάσεις της Αγγλικανής Κοινωνίας για την αποδοχή γυναικών στις τάξεις του κλήρου, ακόμη και ως επισκόπων, συνεχίζοντας ωστόσο την πορεία του και τους πολύτιμους καρπούς του[9]. Η συνέχιση αυτού του διαλόγου, όπως και άλλων διμερών θεολογικών διαλόγων, αποτελεί επιλογή της Ορθόδοξης Εκκλησίας και βασίζεται σε πανορθόδοξες αποφάσεις, τις οποίες υιοθετεί και επικυρώνει και η Ε΄ Προσυνοδική Πανορθόδοξη Διάσκεψη, Σαμπεζύ/Γενεύη, 10-17 Οκτ. 2015, στο κείμενο «Οι σχέσεις τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας πρὸς τόν λοιπόν Χριστιανικόν κόσμον»[10].

[Συνεχίζεται]

[6] Πρβλ. Jane Pilcher & Imelda Whelehan, *50 Key Concepts in Gender Studies*, Sage Publications, London 2004. Nancy Hewitt (ed.), *No Permanent Waves: Recasting Histories of U.S. Feminism*, Rutgers University Press

, 2010. Επίσης, Μαριάννα Καρακουλάκη, *Τα τρία κύματα Φεμινισμού και ο Ισλαμικός Φεμινισμός*, στο περιοδικό του Κέντρου Μεσογειακής και Μεσανατολικής Πολιτικής και Πολιτισμού (ΚΕΜΜΕΠ) του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, τεύχ. 2 (Μάρτ. - Απρ. 2013).

[7] Βλ. ενδεικτικά Μιλτ. Κωνσταντίνου και Β. Σταθοκώστα, «Οι νεοελληνικές μεταφράσεις της Βίβλου και το ζήτημα των νέων ερμηνευτικών προσεγγίσεων σχετικά με τη θέση της γυναίκας στην Αγία Γραφή: Παράδειγμα οικουμενικής συνεργασίας στην Ελλάδα» στο Β. Σταθοκώστα, *Ορθόδοξη Θεολογία και Οικουμένη, Μελέτες - Άρθρα*, εκδ. Παρρησία, Αθήνα ³2015, σ. 301-310.

[8] Βλ. ενδεικτικά Β. Σταθοκώστα, «Το ζήτημα της θέσης των γυναικών στην Εκκλησία: Οικουμενική υπόθεση;», στο Της ίδιας, *Ορθόδοξη Θεολογία και Οικουμένη*, ό.π., σ. 281-296.

[9] Βλ. ενδεικτικά V. Stathokosta, *Relations between the Orthodox and the Anglicans in the Twentieth Century: A Reason to Consider the Present and the Future of the Theological Dialogue* στο «Ecclesiology» 8/2012, σ. 350-374. Επίσης, Β. Σταθοκώστα, *Η χειροτονία γυναικών στην Αγγλικανική Κοινωνία και η επίσημη θεολογική αντιπαράθεση στους κόλπους της: Κριτική θεώρηση από πλευράς Ορθόδοξου*, Εισήγηση στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Διακόνισσες, Χειροτονία των Γυναικών και Ορθόδοξη Θεολογία», Θεσσαλονίκη, 22-24 Ιανουαρίου 2015, υπό δημοσίευση στην ΕΕΘΣΠΑ.

[10] Βλ. τις § 9, 10, 11.